

Bron 6

en JAARVERSLAG 2025

Nieuwsbrief voor IVN Born - Land van Swentibold

nummer : 164

lente: 2026

ivn natuur
educatie

De IVN missie: het IVN laat je leren van de natuur en verrijkt daarmee je leven. Het laat je nadenken over je gedrag en motiveert je tot milieubewust handelen.

Inhoud:

Pagina

2	Inhoud - Jubilarissen gefeliciteerd!!!
3	Woordje van de voorzitter, Een nieuw begin
4	In Memoriam Leo van Witsen
5	Van de bestuurstafel
6	Maas Clean-up
7	Traditionele Oliebollenwandeling
9	De vrijdag voor de zaterdag
10	Notulen Algemene Ledenvergadering, 2025
12	Agenda Algemene Ledenvergadering 2026
13	Jaarverslag 2025 door onze secretaris
14	Jaarverslag 2025 werkgroep Volwassen Educatie
15	Jaarverslag 2025 werkgroep Behoud Knotbomen
19	Jaarverslag 2025 werkgroep PR
20	Jaarverslag 2025 werkgroep Wandelingen en Excursies
20	Jaarverslag 2025 werkgroep Kingbeek
23	Jaarverslag 2025 werkgroep Steenuilen
24	Jaarverslag 2025 werkgroep d'n Haof-BOG
25	Jaarverslag 2025 de struingroep
26	Ter informatie, de diverse lidmaatschappen en de bijbehorende contributie ; Betaalwijze incasso

Jubilarissen gefeliciteerd !!!

Wij willen hier onze jubilarissen feliciteren en bedanken voor hun trouwe lidmaatschap van onze IVN vereniging.

Woordje van de voorzitter – Een nieuw begin

Dat zou natuurlijk kunnen wijzen op het aanstaande voorjaar waar iedereen naar uitkijkt. Maar nu wil ik graag de aandacht vestigen op het laatste stukje van de Kingbeek van de Deylersbrug tot en met de Kink.

Tijdens alle excursies die ik gegidst heb de afgelopen jaren was er steeds de vraag: “Wim, wanneer komt er weer water in de Kink?” De Kink is een oude Maas-arm bij Illikhoven die droog was komen te staan door allerlei oorzaken. De mensen vonden het zonde dat dit voorheen mooie gebiedje langzamerhand dichtgroeide met vooral brandnetels.

De populieren die erlangs stonden waren dood, de knotwilgen langs de beek waren al lang niet meer geknot. Kortom een enorme teloorgang van een prachtig natuur-gebiedje waar ieder jaar een zwaan broedde,

allerlei soorten eenden zwommen en ook de ijsvogel zich graag liet zien.

Met veel doorzettingsvermogen van leden van de werkgroep Kingbeek van ons IVN is het echter al gelukt om het water van de Kingbeek weer tot bij de Kink te krijgen. Iets wat lange tijd een probleem was. De oude knotwilgen zijn geknot en op het moment dat ik dit schrijf worden de dode populieren langs de Kink gekandelaberd. Dit alles in opdracht van het Consortium Grensmaas en zij zullen daarna de Kink verder opruimen en proberen de bodem zo goed mogelijk waterdicht te krijgen zodat deze weer water kan vasthouden en dat het daarna via het nieuw aangelegde stuk Kingbeek bij Illikhoven kan uitstromen in de Maas.

Na 2027 wordt het ernaast gelegen weiland bij de natuur van de Grensmaas getrokken en vindt er geen bemesting meer plaats. Door begrazing zal

verarming van de bodem plaatsvinden, de soortenrijkdom toenemen en meer variatie ontstaan.

Zo hopen we op een nieuw begin voor dit prachtig stukje natuur, dankzij

goede samenwerking met het Consortium Grensmaas, Gemeente Sittard-Geleen en Natuur Monumenten.

Wim Wackers

In Memoriam Leo van Witsen

Op 2 maart j.l. is op 93-jarige leeftijd ons Erelid en mede oprichter van de werkgroep Behoud knotbomen Leo van Witsen overleden.

Bij gelegenheid van het 50 jarig bestaan van de knotgroep in juli jl. hebben we hem met enkele werkgroepleden bezocht en

de oorkonde van zijn 50-jarig jubileum kunnen overhandigen.

Voor veel IVN-ers, maar ook voor jeugdige bezoekers van de Wasjbaer in het Kasteelpark in Born was Leo een levende natuur-Wikipedia. Jarenlang leidde hij talloze IVN excursies over vleermuizen en boomkikkers. Leo was een verteller in hart en nieren met een groot hart voor kinderen voor wie hij zeer overtuigend, jarenlang voor Sinterklaas en kerstman speelde. We zullen hem met respect en bewondering herinneren als een zéér bijzonder mens.

Cas van Heugten, Arno Duwel

Vorig jaar hebben we het contact met onze werkgroepen geïntensiveerd door met iedere werkgroep in gesprek te gaan. Verhelderend om te horen hoe enthousiast de werkgroepen hun activiteiten uitvoeren en hoe ze eventueel “geholpen” kunnen worden.

Dat betreft: de werkgroep Behoud Knotbomen, de Steenuilenwerkgroep, de werkgroep Kingbeek, de werkgroep “d’n Haof-BOG”, de werkgroep Wandelingen & Excursies, de werkgroep Volwasseneducatie, de werkgroep Public Relations en de Struigroep (geen “echte” werkgroep, maar wel een belangrijke en grote groep binnen onze IVN afdeling). We zullen deze “gesprekken” ook dit jaar continueren.

Het bestuur is blij met onze financiële gezondheid. Hoewel de begroting soms anders laat zien, weten we de laatste jaren steeds weer met een positief resultaat af te sluiten. Recent is dat zelfs meer positief geworden. Onze vrijwilligers zijn zuinig met het declareren van kosten en de inkomsten namen toe. Echt significant is de (weer) hoge gift van de RABO clubkas actie en de hogere ondersteuning door de gemeente Sittard-Geleen. Vooral in het kader van onze natuureducatieambities willen we actief iets met die financiële ruimte gaan doen en roepen onze leden op om met ons zinvolle mogelijke activiteiten aan te dragen.

Een doelgroep waaraan het bestuur meer wil uitgeven is de jeugd.

Jeugdeducatie is voor het IVN altijd al belangrijk geweest, maar er is binnen onze afdeling de laatste jaren minder aandacht voor geweest. Het opzetten van een werkgroep Jeugd-Natuureducatie lijkt daarom een goed idee. Zeker als we hen voor de startup ook de middelen kunnen meegeven. Behalve die intentie moeten er natuurlijk vrijwilligers zijn die deze groep dragen en ondersteunen. Ria van Heck is aangezocht als werkgroepcoördinator, maar zij zal hulp nodig hebben! Meld je dus zelf aan of laat aan anderen (mogelijk ouders en grootouders) weten dat dit een heel zinvolle en leuke tijdsbesteding kan zijn. Uitgaven dit en vorig jaar betroffen ook de aanschaf van kindermicroscopen, het onderhoud van de Gaard en Bron6. Verder zullen we een reservering doen voor het organiseren van het aankomende 60-jarig jubileumfeest in 2027.

Naast de activiteiten van onze bekende werkgroepen maakt Jean Engels deel uit van een bomenwerkgroep die is opgezet met enkele leden van IVN Munstergeleen-Sittard. Ze doen goed werk door in onze gemeente de vinger

aan de pols te houden en de gemeente regelmatig kritisch te benaderen m.b.t. het bomen-beleid.

Het bestuur neemt ook deel aan het zg. Regio-overleg Westelijke Mijnstreek (samen met 5 andere afdelingen: Munstergeleen-Sittard, Stein, Elsloo, SpauBeek en Schinnen-Beekdaelen). We informeren en helpen elkaar daarin zoveel mogelijk. Een belangrijke “gecoördineerde” activiteit is het opzetten van de NGO (Natuur-Gidsen-Opleiding), die afgelopen januari van start is gegaan.

Ook hebben we de lead in het zg. Groenoverleg, een overleg met vertegenwoordigers van de gemeente Sittard-Geleen en een afvaardiging van IVN Munstergeleen Sittard. Hier horen we (soms vroegtijdig) van de plannen en problematiek van de gemeente en andersom. Soms kunnen we helpen, soms kunnen/moeten we ook “challengen”.

Aan het eind van het jaar zijn we met de hulp van vele vrijwilligers weer in staat geweest een mooi Jaarprogramma 2026 te presenteren.

Maas Clean-up

IVN Born-Land van Swentibold gaat aan de slag op de oevers van de Maas in Grevenbicht op zaterdag 21 maart a.s. van 9.30-12 uur. Het vertrekpunt ligt bij de Heuvelsweg in Grevenbicht. Wij

zorgen voor de blauwe hesjes, kruiwagens, handschoenen, afvalzakken, knijpers, ringen en de afvoer van het verzamelde afval. Na afloop zorgen we voor koffie/thee met vlaai.

Waarom de actie nog steeds nodig is:

voor het eerst is officieel onderzocht hoeveel zwerfafval er écht in de Maas ligt en de resultaten liegen er niet om. Gemiddeld worden er 171 stukjes drijfafval per uur geteld, waarvan meer dan 80% plastic is. Op de oevers

vinden onderzoekers hetzelfde beeld: kleine, onherkenbare stukjes plastic, maar ook doppen, hygiënische doekjes, verpakkingen en sigarettenfilters.

Een opvallend detail? Driekwart van het gevonden afval is recent: de meeste verpakkingen hadden een houdbaarheidsdatum van 2024 of later!

Plasticvervuiling in de Maas is dus geen probleem van vroeger: het is een uitdaging voor nú.

Laat ons samen het verschil maken!

Voor info: Jan
Biemans 06-
25581522
(bron-site
Maascleanup).

Traditionele Oliebollenwandeling 2025

Ook in 2025 organiseerden we tussen kerst en nieuwjaar weer, waarschijnlijk al zeker tien jaar(?), onze inmiddels traditionele oliebollewandeling met vertrek vanaf ons 'buitenhome Bron 6' in het Limbrichterbos.

Steeds weer een gezellige afsluiting van het IVN jaar!

Voordat het weer zover is, gebeurt er altijd een hele boel. Al weken voor de kerst zoeken naar een leuk, passend verhaaltje of gedicht om tijdens de wandeling te vertellen.

Het poetsen van Bron 6 door enkele IVN-ers en binnen en buiten versieren in kerstsfeer. Bakspullen voor olieballen, appelflappen en wafels inkopen. Op de ochtend van de wandeling is het dan tijd voor het beslag en worden door enige IVN-ers heerlijk geurende olieballen gebakken.

De kachel in Bron 6 flink opstoken, want het is er ijskoud!

Dan het spannendste moment: hoeveel deelnemers zullen er komen?

Pluvius heeft ons nog nooit teleurgesteld, er zijn soms wel 40 of 50 wandelaars! Zelfs 's winters is er in het Limbrichterbos toch van alles te zien en de onderbrekingen met een verhaaltje of gedichtje vallen steeds goed in de smaak!

Een heel toepasselijk verhaal van afgelopen jaar:

Oproep van het Hart

Ik zoek een timmerman....

*om bruggen te bouwen tussen mensen
die elkaar niet meer verstaan.*

Een schilder....

*om kleur terug te brengen
in harten die grijs zijn geworden.*

Een tuinier....

*om zaad van begrip te planten
waar onverschilligheid heeft gewoekerd.*

Een leraar....

*om ons weer te leren luisteren
zonder oordeel.*

En iemand....

*die ons zachtjes herinnert
dat liefde geen groot gebaar is,
maar de kleine dingen die we nog doen
voor elkaar.*

***Laat ons samen herstellen wat stil
kapotging....***

*met warmte, met geduld,
met menselijkheid.
(Mieke Fleur lichtjes in de nevel)*

Dan op naar Bron 6 waar de kaarsjes branden (sinds vorig jaar ledkaarsjes voor de veiligheid!) In de warmte van de kachel en het prachtig versierde "home" samen kletsen onder het genot van een warme oliebol, lekkere wafel of appelflap met koffie of chocomel is altijd weer een fijne ervaring. Een mooie afsluiting van een geslaagd IVN jaar!
Namens Arno: dank aan alle helpers en deelnemers.

Niets bijzonders zult u denken, dat hebben we iedere week immers. Maar nee, deze vrijdag is bijzonder. Ik vertel u namelijk over de vrijdag vóór de derde zaterdag van de maand tijdens de wintermaanden. Nou en? Vraag aan een van onze knotters en uw vraag wordt enthousiast beantwoord: “KNOT-DAG”. In weer en wind gaan onze dames en heren knotters, soms vergezeld door hun

(klein)kinderen, aan de slag op de locatie die voor deze dag gepland staat. Zijn uw botten te fragiel om mee te doen ga dan eens een keertje kijken, enthousiasme en aanmoediging vanaf de kant zijn altijd welkom. Na afloop wacht heerlijke SNERT. Voor een kom erwtensoep hoef ik me toch niet het Lazarus te werken zult u misschien denken. Maar u krijgt géén erwtensoep, u krijgt SNERT. Dat is immers níét hetzelfde. Ik zal u even het verschil uitleggen. Als u thuis erwtensoep wilt maken wacht u op een koude , gure dag. Pak de grootste pan die u bezit, koop 1 of meerdere erwtensoepzakketten in de super (foei) , beter gezegd u koopt erwten, prei, wortel, uien, wat aardappelen, selderijknol en liefst ook groen, wat vlees liefst hamschijf of vleesribjes en natuurlijk rookworst en gaat aan de slag. Snij alle groente fijn en laat alles goed gaar pruttelen. Vergeet niet regelmatig te roeren want het zaakje zet snel aan in de pan. Klaar!!!! Met zijn allen aan tafel en smullen maar. U eet lekkere ERWTENSOEP. Nu gaan we naar het verschil met snert.

Als u al het bovenstaande gedaan hebt gaan jullie NIET aan tafel maar zet uw pan heerlijk geurende erwtensoep op een koel plekje waar ze een nachtje kan rusten. De volgende dag gaat u eens kijken wat er van uw soep geworden is.

Het blijkt een stevige brij te zijn waar je haast een drillboor voor nodig hebt om erin te roeren. Nu is de erwtensoep pas SNERT geworden!!!! Lekker dik!!!! Vol enthousiasme bakt u er nog wat lekkere appelpannenkoeken bij en uw maaltijd is klaar. Ik hoop dat de pan groot genoeg was.

Vandaag is dus zo'n soep-maak-dag. De knotters weten dat, als ze opgeruimd hebben, de snert klaarstaat. Eerst dus inkopen doen, grote pannen uit de kelder halen, snijden, pruttelen roeren, peperen en proeven en de nacht doet haar toverwerk!

Zaterdagochtend. Tegen de tijd dat ik lamme armen heb van het roeren is het aantal knotters doorgebeld. Het is zeker weer genoeg! Snel nog een flinke stapel pannenkoeken bakken, de bus poedersuiker mee, het hele zaakje in de auto en weg...

Ik zie verwaaide, vermoeide, soms natte maar blij gezichten en schep de kommen goed vol en suiker de pannenkoeken degelijk.

ZO ZIEN GELUKSMOMENTEN UIT!!!!!!!!!!

Mieke

Notulen Algemene Ledenvergadering 2025 (samenvatting)

Samenvatting van de Notulen Algemene Ledenvergadering 27 maart 2025
In het Podiumkerkje in Grevenbicht.

Aanwezig: ca. 42 leden (35 op presentielijst)

- In de **opening** bedankte onze (interim-)voorzitter, Arno Duwel, de aanwezigen voor weer een grote opkomst (40 aanmeldingen en 10 afmeldingen).

- Er waren geen opmerkingen betreffende **de notulen** van de algemene ledenvergadering van 20 maart vorig jaar.

- In het voorgelezen **jaaroverzicht** van de secretaris werd allereerst de huldiging van Arno en Marry in april gememoreerd. Verder zijn onze activiteiten (wandelingen, presentaties etc.) weer goed bezocht.
- Onze penningmeester, Meinse van der Velde, deed verslag over de **financiën van 2024**. Ook dit jaar is het “begrote” verlies omgedraaid naar een positief resultaat, weer omdat de uitgaven meevielen en we ook weer een aantal verrassende inkomsten kregen (bijv. Rabo clubactie, teruggave NF (geld van 2022)). Rente-inkomsten zijn ook toegenomen (spaarrekening), hoewel het geld nog steeds op de Rabo staat (zakelijke rekening). De balans op onze rekeningen is nog beter en we hebben dan ook een ruime reserve voor mogelijk onverwachte uitgaven (immers 2 panden in eigendom!).
- De besproken **begroting over 2025** is ingestoken met de posten van dit jaar in gedachte en het resultaat is daar nu positief (681 euro).
- De **kascontrole-commissie** bestaande uit Tilla Hochstenbach en Wil Hoonings en als reserve Hans van de Mast hebben de financiën bij Meinse thuis bekeken. De opmerkingen zijn heel positief en vergelijkbaar met die van vorig jaar. Decharge dus voor de penningmeester! Even later ook decharge voor het bestuur m.b.t. het gevoerde beleid.
- Als extra agendapunt werd akkoord gevraagd en gekregen m.b.t. een kleine **aanvulling HHR/Huishoudelijk Reglement**. De tekst in het HHR is nu in overeenstemming gebracht met de statuten v.w.b. de aanstelling van de voorzitter (gekozen door de ALV). Verder is nog een voorstel gedaan m.b.t. volgen van cursussen die het bestuur voor het IVN van belang acht (zoals de NGO, het beschikbaar hebben van natuurgidsen). Die cursuskosten kunnen nu (onder voorwaarden) voor 100% worden vergoed. Een dergelijke regeling is nu binnen alle afdelingen van de westelijke mijnstreek afgesproken. De ALV gaat hiermee en het voorgaande akkoord.
- Er waren geen vragen van de ALV m.b.t. de uitgebreide **jaarverslagen van de werkgroep-coördinatoren** zoals die te vinden waren in het recente Bron6-lentenummer.
- Daar onze ARBO coördinator, Fenneke Linker, vanavond verhinderd is, heeft ze wel laten weten dat bij haar het afgelopen jaar geen **ARBO meldingen** zijn binnengekomen. Vorig jaar is wel gewerkt aan het updaten van de documentatie (o.a. risico analyses, werkgroepen).
- **Wijziging bestuursleden**. Wim Wackers is bereid gevonden om de rol van voorzitter van Arno over te nemen. Arno blijft wel bestuurslid. De andere bestuursleden waren niet aftredend. De ALV gaat hiermee akkoord. Wim

heeft zichzelf nog eens in het kort voorgesteld en eenieder wenst hem veel succes bij zijn nieuwe taak.

- De **kascontrolecommissie** bestaat normaal gesproken uit 3 personen (maakt roulatie mogelijk, Tilla en Wil aftredend). Naast Hans van de Mast zijn ook René Schreurs en Martien Heurkens bereid gevonden (en benoemd) om in de commissie plaats te nemen.
- Geen vragen of opmerkingen gedurende de **Rondvraag**.
- De nieuwe voorzitter sloot de vergadering en opende de pauze (met vlaai) en kondigde alvast de presentatie van Meinse van de Velde aan (na de pauze). Een mooie presentatie over de reigersoorten die in het natuurgebied de Banen voorkomen (en broeden!).

Agenda Algemene Ledenvergadering 2026

Het bestuur van IVN Born-Land van Swentibold nodigt leden en donateurs uit deel te nemen aan de Algemene Ledenvergadering. De vergadering wordt gehouden op **donderdag 26 maart 2026** en begint om 19.30u in het **Podiumkerkje Heilig Kruisstraat 30** 6127 CD Grevenbicht.

In verband met de catering die we zelf regelen, is het praktisch dat u even laat weten als u naar de vergadering komt.

Stuur daartoe een mailtje naar ivnborn.secretaris@gmail.com.

Agenda: Opening en welkom door voorzitter Wim Wackers.

1. Notulen Algemene Ledenvergadering van 27 maart 2025.
2. Jaaroverzicht 2025 door secretaris Hennie Rozie
3. Financieel verslag 2025 door penningmeester Meinse van der Velde.
4. Verslag van de Kascontrolecommissie.
5. Begroting IVN Born 2026 door Meinse van der Velde.
6. Decharge voor penningmeester en bestuur voor beleid 2025.
7. Vragen aan en opmerkingen over het jaarverslag van de Werkgroep-coördinatoren.
8. "Nieuwe" werkgroep Jeugd-Natuureducatie.
9. Verslag van de ARBO coördinator Fenneke Linker.
10. Verslag van de Vertrouwens-contactpersoon Cas van Heugten.
11. Verkiezing van leden kascontrole commissie.
12. Wijziging bestuursleden
13. Rondvraag.

14. Pauze met koffie en vlaai!

15. Fotopresentatie “Trekvogels” door Meinse van der Velde.

Sluiting rond de klok van 22.00uur

Toelichting op de agenda:

Agendapunt 1 en 3 t/m 5; Op de vergadering liggen de notulen van 2025, de financiële stukken 2025 en begroting 2026 ter inzage. De notulen van de ALV 2025 zijn ook via Bron 6 (no. 164 ; lente 2026) aan alle leden en donateurs verspreid. Ook op onze IVN website www.ivn.nl/afdeling/born-land-van-swentibold/afdelingsblad kunt u dit nummer van Bron 6 opzoeken en herlezen.

Agendapunt 2 & 7; Ook de jaarverslagen 2025 van de werkgroepen vindt u in het lentenummer nr. 164 van Bron 6) Heeft u daarover vragen, stel ze tijdens de vergadering aan de aanwezige coördinatoren.

Agendapunt 11; Voor de Kascontrolecommissie vragen we twee leden om éénmaal per jaar de boekhouding van onze vereniging te controleren. Dit jaar zijn René Schreurs en Hans van de Mast de “controleurs” geweest. (Martien Heurkens reserve)

Agendapunt 12; Formeel is Meinse van de Velde aftredend (4 jr.), maar hij is herkiesbaar.

Lijkt het u iets om eens in de IVN ‘keuken’ mee te helpen bij het bestuurswerk van het IVN Born en de contacten met de eigen werkgroepen of andere IVN’s en Gemeente, Waterschap, soms de Provincie? U kunt vrijblijvend een paar vergaderingen bij ons mee komen kijken en luisteren! Het is beslist een interessante tijdsbesteding!

Jaarverslag 2025 van de secretaris

Terugkijkend op 2025 is door ons IVN-district gevraagd of we “pareltjes” hebben gehad. Iets uitzonderlijks dus. Het jubileumfeest van onze knotgroep was hetgeen me natuurlijk meteen te binnen schoot. Heugelijk, niet alleen vanwege de primaire reden: “50 jaar” is echt een hele tijd voor een club mensen; maar ook omdat ik me realiseerde dat heel veel mensen, met Cas als boegbeeld, al heel lang in die “familie” hebben geopereerd. Natuurlijk doen ze goed werk. De waardering blijkt uit het goed bezochte jubileumfeest dat grotendeels door 2 leden van diezelfde knotgroep is georganiseerd. Chapeau !

Terugblikkend, is er ook een veel waardering voor alle activiteiten van onze andere werkgroepen, naast de knotgroep dus: de werkgroep d’n Haof-BOG,

de Steenuilenwerkgroep, de werkgroep Kingbeek en de werkgroep Wandelingen & Excursies. “Spin-of” van deze laatste groep is de Struimgroep, een flinke groep enthousiaste lieden, nu gecoördineerd door Marleen, die wekelijks onze nabije natuur verkennen.

Veel van onze leden hebben goed geparticipeerd met betrekking tot de activiteiten in ons jaarprogramma: bijvoorbeeld 9 wandelingen/excursies met in totaal zo’ n 240 deelnemers, 6 lezingen/presentaties in het Podiumkerkje met zo’ n 185 bezoekers. En dan was er nog een fietstocht en de Clean-up (met 60 deelnemers) van ons kleine stukje Maas... Geen slechte opkomst.

Een mooi jaar!

Hennie Rozie

Jaarverslag 2025 van de werkgroep “Volwassen-educatie”

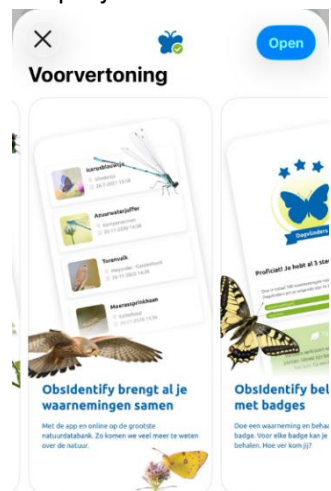
In 2025 hebben we geen Groencursussen georganiseerd maar wel het nodige aan natuureducatie gedaan! Met deel 2 van de “cursus Vogels herkennen” werd gestart.

- Heel blij zijn we wel met de start van de **NatuurGidsenOpleiding** (NGO) van alle 6 IVN’s in onze Regio Westelijke Mijnstreek. Welkom aan de 2 cursisten uit Born die aan deze cursus meedoen. Zij komen hopelijk met hun kennis en inzet onze vereniging versterken!

- Vrijwel elke donderdag struint er een groep van ongeveer 20 IVN’ers door de natuur in onze regio. Daaronder zijn vogelaars, plantenkenners, paddestoelenherkenners, fotografen en luisteraars die al deze natuurkennis opnemen als vloeipapier.

- We organiseerden met de Stichting de Rollen een info-ochtend bij de visvijver de Rollen voor 55 Pabostudenten (toekomstige leerkrachten op de basisscholen), om hen wegwijs te maken in de mogelijkheden van natuuronderwijs. Ook wezen we hen op de hulp die IVN daarbij kan bieden.

- Voor de Landschapsgidsencursus van IVN Roermond werden 2 cursisten uit onze regio gecoacht. **Zondag 12 april** aanstaande gaan Sandra en Mickeal de deelnemers tijdens een

iPhone

Herken de natuur in één klik! Maak een foto in Europa of het Nederlands Caribisch gebied, en kom te weten: [meer](#)

excursie in **de Rug bij Roosteren** laten zien wat zij ervan geleerd hebben en hen kennis te laten maken en verrassen met een bijzonder interessant gebied in onze regio. Beslist de moeite waard.

Er was een goed bezochte paddenstoelen excursie voor kinderen en volwassenen. De deelnemers werden aan het werk gezet en leerden eerst de **App Obsidentify** te gebruiken. Met groot enthousiasme ontdekten ze dat je daarmee op eenvoudige manier de planten en paddenstoelen die ze tegenkwamen bij naam leerden kennen! Voor de meesten een echte openbaring!

Tijdens de “Maaswusj” wandeling werden veel meer plantensoorten aangetroffen dan voor mogelijk werd gehouden. “Natuur dicht bij huis!”

Marry Duwel coördinator.

Jaarverslag 2025 werkgroep Behoud Knotbomen

Het jaar 2025 stond voor onze werkgroep in het teken van het 50-jarig jubileum: medio 1975 ontstond bij initiatiefnemer Cas van Heugten het idee om binnen de kaders van het IVN-Born/Land van Swentibold een werkgroep op te richten die zich zou inzetten om de verloederde knotbomen in de regio's actief te gaan onderhouden en te beheren en waar mogelijk nieuwe knotwilgen aan te planten.

Anno 2025 waren er nog 3 leden van het eerste uur lid: naast Cas waren dat Martin van Beek en de inmiddels hoogbejaarde Leo van Witsen, (zie pagina 4).

Jubilarissen waren ook: Arno Duwel ruim 40 jaar lid; Henny de Mooij en Goswien Stoffels ruim 30 jaar lid; Bart Damoiseaux, Lambert Pustjens en Mathie Royen, ruim 25 jaar lid.

Bezoek aan Leo van Witsen

De jubileumfeestelijkheden op zaterdagmiddag 28 juni 2025 vonden voornamelijk plaats op het buitenterrein achter “De Gaard” en werden zorgvuldig voorbereid en georganiseerd door Annette Keulen en Fons Blijlevens, waarvoor bijzondere dank! Binnen vertoonde Mathie Royen zijn veel bekeken historische fotopresentatie van onze Knotgroep.

Alle jubilarissen werd daarna persoonlijk lof toegezwaaid door locoburgemeester Ivo Tillie en ontvingen uit handen van onze voorzitter Wim Wackers een prachtige oorkonde. Cas ontving bovendien van de gemeente Sittard-Geleen de Gouden Speld van Verdienste. Onze erevoorzitter Arno Duwel sprak - gehuld in ludieke “Knotwilgentooi” - de jubilerende werkgroep lovende woorden toe: namens de vele knotbomen verwoordde hij de grote waardering voor ons werken aan hun behoud.

De gezellige, informele receptie met ‘n drankje en ‘n hapje werd druk bezocht, terwijl er oude herinneringen werden opgehaald.

Bijzonder was een donatie van het Limburgs Landschap begeleid door een mooie toespraak van Kwartiermaker Jan Kluskens en een nestkast van onze eigen Steenuilenwerkgroep. De bijdrage is intussen besteed aan de aankoop van een nieuwe 2-delige ladder en een aantal kwaliteits-snoeizaagjes. Gereedschapsmeester Lambert Pustjens heeft onze oude, wat minder handzame, 3-delige ladder prima kunnen verkopen. Top Lambert ! Zoals gebruikelijk bevat ons jaarverslag ook altijd een overzicht van onze activiteiten:

* 29 januari: regulier overleg met ons bestuur en enkele coördinerende leden van onze werkgroep;

* 30 januari: snoeien van 2 forse knotwilgen tegenover Hoeve de Beukenboom, nabij de onbewaakte spoorwegovergang aan de Limbrichterweg; die grootste knotwilg van ons bestand hebben we “De Bokkenrijdersboom” genoemd aangezien die roversbende zich daar in 1742 ooit heeft verzameld;

* 5 maart: overleg aanpassing knotwilgenlocatie bij de Geleenbeek t.h.v. de Poolmolen met Davy Nelissen van het Waterschap Limburg.

* 14 maart: knotten met 20 leerlingen van basisschool "Talanders" uit Sittard met 2 leerkrachten en 7

ouders, samen met 7 leden van onze werkgroep. Locatie: DWC/De Rollen.

* 15 maart: resterende wilgen knotten en opruimen snoeihout op de snoeilocatie van 14 maart.

* 25 maart: bezichtiging knotwilgen bij Nedcar met de coördinator W. Lagemaat van fa. Heijmans Infra en onze werkgroep coördinatoren.

* Dan een droevig bericht: op 2 mei 2025 overleed ons zeer gewaardeerd lid Wil Hoonings die bijzonder veel goed werk heeft gedaan voor o.a. ons IVN en zeker ook voor onze ploeg; binnen onze werkgroep werd Wil speciaal herdacht en werd onze deelneming overgebracht aan José. Wil, bedankt en vaarwel !

* 28 juni: Grootse Jubileumviering met receptie b.g.v. het 50-jarig bestaan van de werkgroep met 9 jubilarissen.

* 25 september: onze werkgroep aan de slag bij de Teggerweg in Einighausen

speciaal t.b.v. opnames voor het L 1-TV natuurprogramma in samenwerking met Jan Kluskens, Kwartiermaker van het Limburgs Landschap mede ter ere van onze jubilerende werkgroep.

* 3 oktober: goed bezochte knottersavond in de Gaard; Bron 6 was toen niet bereikbaar i.v.m. wegafsluitingen.

* 23 oktober: IVN-overleg over het Jaarprogramma 2026 (in de Gaard). * 1

november: Natuurwerkdag aan de Teggerweg (31 deelnemers!)

* 22 november: snoeien van knotwilgen langs de Kingbeek bij het weiland van de familie Caanen te Grevenbicht aan de Batstraat.

* 20 december: idem op dezelfde locatie waarbij tevens 3 grote knotwilgen in de achtertuin van de familie Crijns werden geknot; mét koffie en vlaai plus een mooie donatie voor het IVN van de familie Crijns én heerlijke courgettesoep met stokbrood van Wilma Caanen.

Afgezien van de topper tijdens de Natuurwerkdag waren we dit jaar met gemiddeld 17 knotters per werkdag uitstekend vertegenwoordigd. Verder prijzen we ons gelukkig met 3 nieuwe actieve leden bij onze werkgroep: van harte welkom !

Ons programmaplan voor 2026 is in grote lijnen niet afwijkend van eerdere jaarplannen: snoeien van knotbomen en onderhoud van enkele hoogstam-fruitboomgaarden. We gaan ook potelingen met instructieblad aanbieden om op geschikte plekken te planten: op zaterdag 21 februari 2026 tussen 12:00 en 12:30 uur gratis af te halen bij de Geleenbeek aan de Holtummerweg tussen Holtum en de Rijksweg; Speciale aandacht is er ook om jongeren bij ons werk te betrekken. De planning is om op vrijdagochtend 6 maart 2026 met 2 klassen van O.B.S. De Wissel uit Born struweel

te gaan snoeien o.l.v. het Limburgs Landschap en met begeleiding van een tiental knotters.

Afsluitend: grote waardering en dank voor inzet, aandacht voor veilig werken en het knots-gezellig samen klussen in de natuur: inspannend, ontspannend en zó leuk om samen buiten zinvol actief te zijn!

De coördinatoren van de Werkgroep Behoud Knotbomen,
Mathie Royen
Cas van Heugten

Deze werkgroep is goedbeschouwd veel meer dan een of twee personen welke op de website als leden van de Werkgroep PR genoemd worden. Allen die op enigerlei wijze een steentje bijdragen aan het vergroten van de naamsbekendheid van IVN Born- Land van Swentibold en het activeren van leden en derden voor activiteiten, maken er in wezen deel van uit. Uitdrukkelijk moeten genoemd worden: zij die voor de samenstelling van het jaarprogramma en de uitgifte van de programmaflyer zorgen en de redactie van het afdelingsblad Bron 6.

De Werkgroep PR in engere zin heeft in 2025 via publicaties aan de buitenwereld laten weten welke activiteiten er op korte termijn aan stonden te komen, zodat zoveel mogelijk mensen eraan konden deelnemen. Er werd voor het promoten van die activiteiten en nieuwsitems gebruik gemaakt van meerdere kanalen.

Digitaal werd via de website en via Facebook het nieuws over onze IVN-afdeling de wereld ingestuurd. De persberichten werden met name gestuurd naar de huis aan huisbladen 'Het Wijkblad' van de wijken Hoogveld en Limbrichterveld in Sittard en 't Waekblaad' dat wekelijks wordt verspreid in het complete Limburgse gebied tussen Roermond en Sittard. Zo werden duizenden potentiële belangstellenden op de hoogte gebracht van aanstaande activiteiten.

Onze eigen leden en donateurs werden door onze penningmeester van tevoren via mail herinnerd aan aanstaande activiteiten. Als uw mailadres bekend is bij ivnborn leden@gmail.com hoeft ook u geen enkele aankondiging meer te missen.

In 2025 leidden de PR inspanningen er toe dat ruim 600 personen deelnamen aan onze activiteiten. De struinactiviteiten waaraan wekelijks 20 á 25 personen deelnemen, die hun foto's naar elkaar en een vijftientigtal geïnteresseerden doorsturen, zijn daarbij niet meegerekend.

Neli Kalisvaart, Arno Huis in 't Veld, Meinse van der Velde

Jaarverslag 2025 werkgroep Wandelingen en Excursies

Een evaluatie van 2025: ons IVN heeft in totaal 11 wandelingen georganiseerd en uitgevoerd dat is dus bijna één per maand. In totaal namen hieraan 266 mensen deel, dat is een gemiddeld aantal deelnemers van 24 per wandeling. Als we de twee best bezochte wandelingen (snert- en

oliebollenwandeling, met resp. 60 en 40 deelnemers) niet meerekenen betekent dit een gemiddelde van 18 deelnemers per wandeling voor de overige negen “themawandelingen”. Wat verder opvalt zijn de snertwandeling met een uitschieter naar boven (60 deelnemers) en de voorjaarswandeling in Schinnen met een uitschieter naar beneden (8 deelnemers). In het programma van 2026 zijn er in totaal 10 wandelingen gepland (een minder dan in 2025). Mogelijk dat we in 2027 kunnen toewerken naar gemiddeld één wandeling per maand, waarvan minimaal twee in een van onze jaarlijkse “struingebieden”.

Jean Engels

Jaarverslag 2025 werkgroep Kingbeek

In het afgelopen jaar heeft de werkgroep (wg) twee nieuwe leden mogen verwelkomen: Annette Keulen en Leon Moreau, beiden geen onbekenden binnen het I.V.N. Born - Land van Swentibold gezien o.a. hun inzet voor de werkgroep Behoud Knotbomen.

Er hebben 7 werkgroep vergaderingen plaatsgevonden en een aantal overleggen met o.a. Waterschap Limburg (WL), Consortium Grensmaas (CG) en Rijkswaterstaat.

Overleg klankbordgroep kasteel Obbicht heeft niet plaatsgevonden vanwege privé omstandigheden van de kasteelheer.

Knelpunten zijn met name:

- Tal van ernstige lekkages in het bronnengebied, kasteelpark Obbicht, H. Kruisstraat in Grevenbicht. Vele malen is bij WL aangedrongen op reparatie, echter grotendeels niet met gewenst langdurig resultaat.

Beverssporen in de sneeuw

- Onvoldoende en uitgestelde maaiwerkzaamheden door de firma, ingehuurd door WL, met als gevolg voortdurende stremming van de waterloop m.n. in de H. Kruisstraat en benedenstrooms.
- Dichtgroeien van de vijvertoevoertak naar kasteel Obbicht.
- Grote schade aan bomen door bevers. De werkgroep heeft i.s.m. de “blijje bever” inmiddels een groot aantal bomen gerasterd en wordt de aanwezigheid van de bever nauwlettend in de gaten gehouden.

WL is gestart met een bever monitoringssysteem: gesignaleerde bevers in het stroomgebied van de Kingbeek melden bij WL via het contactformulier van WL.

- In 2025 is, door WL aangeplant, struweel in bronnengebied grotendeels verdwenen m.n. door maaiactiviteiten van de firma, ingehuurd door WL.

De werkgroep heeft aangedrongen op aanplant van bomen i.p.v. struweel. (Praktische) activiteiten door de werkgroep:

- Inspreken tijdens raadscommissie op 13 maart 2025.
- Overleg met deputé Faassen inzake beverprobleem op 7 april .
- Bijwonen onthulling uitkijktribune in Illikhoven 10 april 2025.
- Monitoring waterstanden Kingbeek bronnengebied, kasteelpark en dorpskernen.
- Veelvuldige inspectiewandelingen langs de beek.
- Realisatie bordje met tekst bij jubileumlinde, tegenover het Millenniumplantsoen, vanwege het 45 jarig bestaan van de wg op 6 juni 2024.

- Bezoek aan
bronnengebied leden van de
wg en aqua- ecooloog Barend
van Maanen (WL) met deputé
Theuns op 3 juli 2025.

- Op verzoek van wg
reparatie bruggenhoofden
Kuppelkovenderstraat door
gemeente Sittard-Geleen.

- Reparatie 4 houten
infoborden kasteelpark
Obbicht.

De borden kunnen nu weer
flink wat jaartjes er tegenaan.
De wg is van start gegaan
met een “plantoffensief” van
knotbomen langs de beek
inclusief het maken een
knotbomen bestand.

Aanplant van jonge wilgen *benedenloop Kingbeek*

De wg heeft een opzet gemaakt voor een projectplan herstel KB zoals reeds
eerder heeft plaats gevonden.

- CG gestart met “opruimen” Kink op verzoek van de wg conform de
gemaakte afspraken met CG.

Geen nieuwe ontwikkeling v.w.b. mogelijke plannen om te ontgrinden op
Graetheide door de firma L’Ortije.

Geen nieuws over de herinrichtingsplannen voor de voormalige
sportterreinen in Obbicht en Grevenbicht.

Nog geen standpunt bepaald door de gemeente Sittard-Geleen wat betreft
het ontwikkelen van het stroomgebied in de benedenloop van de beek
inclusief de nieuwe monding (eigendom gemeente Echt-Susteren).

**Plannen voor de toekomst: blijven werken aan duurzaam herstel en
voortbestaan van de Kingbeek van bron tot monding!**

Namens de werkgroep, Bertie Jaspers

Ook in 2025 ging het de uilen net als in 2024 niet voor de wind.. Met 10 bezette kasten na de eerste controleronde was het eigenlijk als vanouds afgelopen jaar. Echter na ronde 2 konden we al 4 kasten afstrepen. In 2 kasten troffen we alleen nog eischilfers aan, maar geen spoor van jonge steenuiltjes en in een kast lagen de eieren verspreid door de kast. De vierde mislukte kast was helemaal zuur. Op de vooravond van onze ringronde was ik nog even langs gegaan om te kijken of er nog uiltjes aanwezig waren, zodat onze ringer niet helemaal voor

niks zou komen, aangezien we zelf de uiltjes niet ringen. Ik trof 4 jonge uiltjes aan dus snel de kast weer dichtgemaakt met een gerust gevoel voor de ochtend erna. De volgende ochtend viel bij het benaderen van de kast al direct op dat er voor de kast iets in het gras lag. Toen we dichterbij kwamen zagen we dat het een onthoofde steenuil was. De rest van de kast was leeg,

waarschijnlijk het werk van een lenige marterachtige die zich toch door het sluisje had weten te wurmen.

Uit de overige 6 kasten vlogen 18 juvenielen een nieuwe toekomst tegemoet. Met gemiddeld dus 3 jongen per kast doen de steenuilen in het land van Swentibold het prima qua aanwas. Uit langjarig landelijk onderzoek is gebleken dat, voor het op peil houden van de populatie steenuilen, het broedsucces rond de 2 moet liggen (1,7 en 2,3 jongen). Fijn dat Leon Moreau onze werkgroep is komen versterken.

Cyrille Larosch & Wim Wackers

Jaarverslag 2025 werkgroep d'n Haof-BOG

We moesten afscheid nemen van Wil Hoonings en Ton Jongen. Deze bijzondere collega's zullen we blijven herinneren!

In ons kwartaalblad "Bron 6" plaatsten we een oproep voor hulp bij werkzaamheden aan de gebouwen en in de tuin. Liefst 12 personen gaven "acte de presence" om onze locaties te poetsen en de tuin aan te pakken. Geweldig! Bij de viering van het 50-jarig jubileumfeest van de werkgroep "Behoud Knotbomen" stonden diverse planten mooi in bloei.

In "de Gaard" en "Bron 6" werden diverse activiteiten georganiseerd zoals: Bestuursvergaderingen, Regio-overleg, Groenoverleg, Vogelcursus, Wespencursus, Inloopdag, startplaats voor oliebolle-, snert-wandeling en fietstocht.

De "tuun" in de Gaard was versleten. Samen met het Kasteelpark werd deze vervangen door een haagbeukenhaag.

We repareerden de buitenverlichting en de TL-lampen werden vervangen door energiezuinige ledlampen.

We zagen een nest van de Aziatische hoornaar in een nestkast aan de erfgrans en melden dit aan het Kasteelpark. Na enig zoeken werd het secundaire nest hoog in de bomen gevonden. Conform de regelgeving werden de nesten verwijderd.

Dank aan alle mensen die ons in het afgelopen jaar hebben geholpen.

Zonder jullie hulp is het bijna niet meer mogelijk om onze "homes" de Gaard en Bron6 in goede staat te houden.

Jan Biemans

Bij deze wil ik jullie even voorstellen aan onze struingroep. Wij gaan elke donderdag struinen in een ander gebied. Er zijn al zo'n 30 plekken waar we gaan wandelen en bijna allemaal in de buurt van Born. De groep varieert in aantal, maar meestal zo rond de twintig mannen en vrouwen.

We wandelen/struinen langs water, in bossen en open gebieden.

Iedereen heeft andere interesses en door het samen wandelen leren we van elkaar. Zo bekijken we bomen, planten, vogels, vlinders, paddenstoelen en alles wat wij zo tegenkomen.

We vertrekken om 9.30 uur en rond 10.30 uur nemen we pauze op een boom of op een bank en drinken dan gezellig de koffie of thee die iedereen zelf meeneemt. Er is ook altijd een rol koekjes of snoepjes die rond gaat. We zijn rond 12.00 uur meestal terug bij het vertrekpunt.

Een paar fotografen sturen naderhand de gemaakte foto's aan alle struiners. Zelf heb ik alles in de groep van mijn medestruiners geleerd en kan daardoor al heel wat vertellen over de natuur.

Als iemand eens mee wil struinen hoeft hij of zij het emailadres maar aan mij door te geven en krijgt hij of zij het vertrekpunt door ge-emaild.

Het is voor elke struiner iedere week weer een geweldige morgen. Zelf geniet ik al acht jaar na mij pensioen van deze wandelingen en zal ik zelden afwezig zijn.

Mijn naam is Marleen Bokken en ben nu, zoals de struiners zeggen, de akela van de groep. Mijn mail adres is: bokkenmarleen@gmail.com

Redactie: Mieke Dullens, Jan Biemans, Arno Duwel, Hennie Rozie
 IVN secretariaat: Hennie Rozie, Mispelboom 28, 6123 BB Holtum.
 Tel: 0651327877, IVN bankrek: NL64Rabo 010 83 94 94
 E-mail: ivnborn.secretaris@gmail.com
 Website: www.ivn.nl/afdeling/born-land-van-swentibold
 Facebook: <https://www.facebook.com/ivnlvs.born/>

Ter informatie, de diverse lidmaatschappen en de bijbehorende contributies voor 2026.

Soort	Contributie*)	Wat houdt dit in	Je krijgt
IVN-lid	€ 25,00	Lid IVN landelijk en IVN-Born	4 x Bron6 4 x Mens & Natuur
Huisgenoot-lid (alleen samen met een IVN-lid)	€ 12,50	Lid IVN landelijk en IVN-Born	
Donateur	€ 12,50	Donateur IVN-Born	4 x Bron6

Een hogere bijdrage wordt natuurlijk zeer op prijs gesteld.

Natuurgids: een IVN-lid of een donateur kan aan zijn/haar lidmaatschap een abonnement op de Natuurgids toevoegen tegen gereduceerd tarief (€ 23,-/jr.*).
 U ontvangt dit mooie tijdschrift dan 8 x per jaar.

*Dit geldt alleen bij een collectief abonnement via lokale IVN.

Betaalwijze: Incasso

Dit heeft onze voorkeur. In maart 2026 zal het bedrag geïncasseerd worden.

Heeft u nog geen machtiging afgegeven en wilt u dit alsnog doen:

Het machtigingsformulier vindt U op onze IVN-website op de pagina 'Incassomachtiging lokale leden en donateurs'.

Betaalwijze: Eigen overboeking

Graag pas in maart 2026 na ontvangst van uw contributienota het bedrag overboeken naar: IVN Born-Land van Swentibold

IBANnummer: NL64RABO 01083 9494 8

Vermeld hierbij uw naam en lidnummer. Dit staat op de nota!

Indien U zelf Uw bank gemachtigd heeft voor een periodieke overboeking, graag het bedrag controleren en indien nodig aanpassen. De kosten voor leden en donateurs zijn gelijk gebleven. De prijs voor de Natuurgids is per 1 januari verhoogd, zoals hierboven vermeld is.

Ook de gemeente Sittard-Geleen-Born steunt het IVN

Wer Vin
slijterij - wijnhandel - proeverijen - tapverhuur

proost!

Haverterstraat 30
6118 CD Nieuwstadt
046-4514486

Kasteelpark Born

Dierenpark
Speeltuin
Terras

Kasteelhof 1a | 6121 XK Born
Tel: 046-4851950
www.kasteelparkborn.nl
info@kasteelparkborn.nl

Even lekker neuzen ...

... voor een goed boek

www.boekhandelkrings.nl

Brandstraat 23, 6131 CS Sittard
046 - 452 81 00 | sittard@boekhandelkrings.nl

P Snel Drukkerij Pasklaar

**Voor Verantwoord
Drukwerk**

Koffiehuis "het ijzerenbos"

Ook Uw Adres voor:

- * Feesten / Partijen*
- * Teambuilding*
- * Koffietafels*
- * Vergaderingen*

Heerenstraat 3a Susteren Tel: 046-4395545

www.koffiehuishetijzerenbos.nl